

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

4. kvartal 2016

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), fylkeskommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten omfatter ny vannkraft og vindkraft i Norge, og status for godkjenning av anlegg for elsertifikatordningen. For vannkraftprosjekter skilles det mellom opprusting og utvidelse, små vannkraftverk samt vannkraft over 10 MW.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694) eller Seming Skau (tlf. 22 95 94 17).

Tillatelser, vedtak og saker til behandling

I fjerde kvartal 2016 ble det gitt endelig tillatelse av OED, NVE eller fylkeskommunen til 1,5 TWh ny vindkraftproduksjon og 353 GWh ny vannkraftproduksjon. Sammenlagt er det gitt tillatelse til 3,8 TWh ny kraftproduksjon i 2016, fordelt med 2,47 TWh ny vindkraftproduksjon og 1,37 TWh ny vannkraftproduksjon. Det ble gitt endelig avslag til 95 GWh vannkraftproduksjon og 1,6 TWh vindkraftproduksjon i fjerde kvartal. Sammenlagt er det gitt endelig avslag til 3,1 TWh kraftproduksjon i 2016. Sammenlignet med 2015 er det om lag samme nivå for produksjon, men i antall er det noen færre prosjekter.

I fjerde kvartal ga myndighetene endelig konsesjon eller konsesjonsfritak til 16 små vannkraftverk med en estimert samlet kraftproduksjon på 121 GWh og fire opprustings- og utvidelsesprosjekter på 155 GWh. OED ga konsesjon til bygging av kraftverk i Rullestad og Skromme i Etne kommune med en samlet produksjon på 77 GWh. Prosjektet består av tre kraftverk som både er over og under 10 MW.

OED ga endelig konsesjon til tre vindkraftverk med en samlet kraftproduksjon på 1,5 TWh. Dette er Guleslettene vindkraftverk i Bremanger kommune, Øyfjellet vindkraftverk i Vefsn kommune og Lillesand kraftverk i Lillesand kommune.

Samlet produksjonsmengde som nå har endelig tillatelse til å bygge ut er på 16,9 TWh, fordelt på 11,4 TWh vindkraft og 5,5 TWh vannkraft.

I fjerde kvartal ga myndighetene samlet sett endelig avslag til 10 søknader om små vannkraftverk. Vindkraftverkene Kalvatnan og Mosjøen fikk endelig avslag av OED.

Fortsatt trekkes eller stilles en del prosjekter i bero. I 2016 ble det trukket prosjekter med en sammenlagt årsproduksjon på 1,4 TWh. Sammenlignet med 2015 er det 1 TWh mindre.

Byggeaktivitet og idriftsettelse

I fjerde kvartal er det registrert satt i drift syv små vannkraftverk med en samlet årsproduksjon på 87 GWh. Videre ble to pumper samt et par nye inntak med en samlet produksjonsøkning på 15 GWh tatt i bruk. Sammenlagt ble det satt i drift om lag 1 TWh ny vannkraftproduksjon i 2016. Dette er mer enn det dobbelte sammenlignet med 2015, men varierer fra år til år avhengig av større enkeltprosjekter. Ved utgangen av 2016 er midlere årsproduksjon for vannkraftsystemet på 133,3 TWh og forventet årsproduksjon fra vindkraftverkene på 2,5 TWh.

Ved utgangen av 2016 er det registrert om lag 5,9 TWh ny kraftproduksjon som er under bygging, fordelt på 4,2 TWh ny vindkraftproduksjon og 1,7 TWh ny vannkraftproduksjon. I fjerde kvartal startet bygging vindkraftverkene i Bjerkheimsflyngen med en samlet produksjon på 0,9 TWh. I rapporten legges det til grunn en brukstid på 3 400 timer for vindkraftverk som er under bygging. NVE anser dette som et realistisk resultat av den moderne vindturbin-teknologien som tas i bruk i prosjektene. Sammenlignet med 2015 er det en betydelig økning i ny produksjon som er under bygging, som skyldes at i 2016 ble det tatt investeringsbeslutninger for flere prosjekter.

Godkjenning for elsertifikatsystemet

I elsertifikatsystemet ble det i fjerde kvartal 2016 godkjent 22 nye vannkraftanlegg med en samlet årsproduksjon på 295 GWh. Ved utgangen av 2016 er det sammenlagt godkjent anlegg med en årsproduksjon på 3,7 TWh. Siden oppstart av ordningen er det ved utgangen 2016 til sammen godkjent 6,6 TWh norsk produksjon i elsertifikatsystemet, hvorav om lag halvparten inngår i måloppnåelsen på 28,4 TWh.

I tredje kvartal 2015 åpnet NVE opp for søknader om elsertifikater innenfor utvidet overgangsordningen. Utvidelsen gjelder fra 1. januar 2016 og omfatter alle nye vannkraftanlegg som har hatt byggestart etter 1. januar 2004. Ved utgangen av 2016 var det godkjent totalt 3,2 TWh i overgangsordningen.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	4. kvartal 2016			Sum 2016		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	16	40	121	74	220	624
Opprusting og utvidelse	4	53	155	10	59	190
Vannkraft > 10 MW	1	28	77	5	208	558
Vindkraft	3	500	1 502	6	836	2 465
Sum	24	621	1 855	95	1 323	3 837

Tabell A viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og i sum for hele året. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Disse tallene inngår i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell B: Endelig avslag	4. kvartal 2016			Sum 2016		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	10	34	95	46	133	389
Opprusting og utvidelse	0	0	0	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	2	530	1 590	5	840	2 720
Sum	12	564	1 685	51	973	3 109

Tabell B viser hovedtall for saker det er gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon. Dette gjelder søknader avsluttet i løpet av kvartalet og i sum for hele året. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	4. kvartal 2016			Sum 2016		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	7	24	87	33	106	332
Opprusting og utvidelse	3	0	15	13	275	542
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	2	52	139
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	10	24	102	48	433	1 013

Tabell C viser hovedtall for nye kraftverk som er satt i drift, så fremt NVE har fått melding om dette.

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	30	163	495	425	1 047	3 226	455	1 209	3 720
Opprusting og utvidelse	10	334	604	40	379	920	50	713	1 524
Vannkraft > 10 MW	7	218	558	19	467	1 398	26	685	1 956
Vindkraft	9	1236	4 202	53	4 092	11 380	62	5 328	15 582
Sum	56	1 950	5 859	537	5 985	16 924	593	7 935	22 783

Tabell D viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabellen under viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse og vindkraftverk.

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse		Vindkraft	
	Antall	GWh	Antall	GWh	Antall	GWh
Østfold	2	8				
Akershus						
Oslo						
Hedmark	7	20	2	48	1	444
Oppland	10	78	4	286		
Buskerud	13	60	3	141		
Vestfold	1	1				
Telemark	27	123	7	249		
Aust-Agder	11	177	2	91	1	32
Vest-Agder	32	153	4	107	3	919
Rogaland	35	222	3	65	16	1 221
Hordaland	62	485	9	287	2	147
Sogn og Fjordane	72	688	9	656	6	827
Møre og Romsdal	37	231	3	45	2	1 165
Sør-Trøndelag	17	122	2	1	7	2 370
Nord-Trøndelag	16	113	2	117	5	923
Nordland	57	559	4	77	5	1 834
Troms	24	172	4	142	3	843
Finnmark	2	24	1	6	2	655
Totalsum	425	3 226	59	2 318	53	11 380

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	320	950	2 920	0	0	0
Opprusting og utvidelse	52	880	1 397	1	0	32
Vannkraft > 10 MW	25	734	2 168	1	24	61
Vindkraft	32	3 495	9 744	14	1 889	5 894
Sum	429	6 059	16 229	16	1 913	5 987

Tabell E viser saker som ved utløpet av kvartalet fortsatt er i saksbehandlingsprosess i NVE, OED eller fylkeskommunen, og som ikke har endelig vedtak. Dette inkluderer meldinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de er påklaget. Tabellen inkluderer også saker som er til vurdering av konsesjonsplikt. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	4. kvartal 2016			Sum 2016		
	Antall	MW *	GWh *	Antall	MW *	GWh *
Søknader under behandling				9		
Godkjente anlegg	22		295	256		3 740
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>				181		2 470
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>				79		1 269
Avslag	0	0		5	277	

Tabell F viser NVEs vedtak når det gjelder søknad om godkjenning for elsertifikatsystemet. Se også [NVEs nettsider](#) for en prosjektvis oversikt.

* MW- verdier gjelder vises ikke for godkjente anlegg i denne rapporteringen da grunnlagsdata er oppdatert og ikke kan sammenlignes med tidligere rapporter.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller fylkeskommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs internettsider](#)².

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/>